

# Dialogmöte angående Grimsås mosse

2024-08-15

Tranemo Kommun &  
Grimsås Samhällsförening




# Agenda

- Grimsås samhällsförening ger en historisk tillbakablick från det att beslutet fattades fram till där vi är idag
- Tranemo Kommun beskriver vad kommunen gjort och gör i denna frågan
- Nexans beskriver hur detta påverkar verksamheten och hur de agerat
- ~~Neova beskriver sin verksamhet~~ Neova har tyvärr med kort varsel tackat nej.
- Länsstyrelsen ger information om sin roll och ansvar i frågan
- Polisen ger en bild av händelser som skett under sommaren
- Återställ Våtmarker ger sin syn

Frågestund efter varje agendapunkt

# Neova

The logo for Neova, consisting of the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font, centered within a dark teal rectangular background.A photograph of a red and black tractor with a yellow front loader, parked in a field of dark, muddy soil with some green vegetation. The tractor is the central focus of the image, which is partially obscured by a semi-transparent text box.

”Med anledning av aktivisternas aktiviteter och skadegörelser inom tillståndsgivet område har inte Neova för avsikt att delta på möten i nuläget, då även Återställ Våtmarker - aktivisterna, som det tolkas, verkar få möjlighet att anföra sina åsikter under mötet.”

*Rita Larsson, Projektledare Neova*

# Agenda

- Grimsås samhällsförening ger en historisk tillbakablick från det att beslutet fattades fram till där vi är idag
- Tranemo Kommun beskriver vad kommunen gjort och gör i denna frågan
- Nexans beskriver hur detta påverkar verksamheten och hur de agerat
- Neovas svar på våra frågor läses upp
- Länsstyrelsen ger information om sin roll och ansvar i frågan
- Polisen ger en bild av händelser som skett under sommaren
- Återställ Våtmarker ger sin syn

Frågestund efter varje agendapunkt

# Grimsås Samhällsförening

Presenterade och svarade på frågor på plats i  
Grimsås Bygdegård 2024-08-15

<https://www.grimsas.com/torvbrytning/>





## Grimsås Mosse

- 1905 - Grimsås Torv AB
- 1948 - IKO
- 2012 - Yttrande mot torvbrytning
- 2013 - Nytt tillstånd för torvbrytning
- 2024 - Mossen börjar förstöras





## Torvbrytning på 1940-talet

- Grund torvbrytning för hand
- Sysselsatte ca 45 personer
- Lades ner efter 2:a världskriget



# Grimsås mosse

Film Grimsås Mosse 2022 vs 2024

Filmen finns att se på:

<https://www.grimsas.com/torvbrytning/>





## Neovas sedimentsdammar och by-pass-dike

---



- Avvattning från mossen
- Vatten som rinner ut i Grimsåsbäcken





**Calluna inventering**

**Klass**

- Mycket högt naturvärde
- Högt naturvärde
- Naturvärde
- Biotopskydd
- Särskild hänsyn

- Rödlistade arter
- Inventeringsområde

## Bristfälligt underlag för godkännande av torvbrytningen på Grimsås mosse.

- Naturvärdesinventeringen utförd i slutet av oktober
- Fokus på mossens kantzoner, ej på den öppna högmossen
- Har EUs Artskyddsförordning och fågeldirektiv beaktats korrekt i tillståndet?

# Varför vi kräver att torvbrytningen på Grimsås mosse skall stoppas:

- Närheten till samhället, skola, bassäng, fotbollsplan – unikt för en industriell torvtäkt
- Rekreatjonsområde för Grimsås invånare försvinner
- Nexans verksamhet hotas och dessutom delvis deras mark.
- Dagvatten – risk för översvämning och uttorkning av bäcken.
- Vattenkvalitet riskeras i Spångasjön, Kroksjön och kanske även till Nissan.
- Grundvatten – kvalitet och kvantitet kan försämrans
- Damm sprids i samhället och till Nexans
- Brandrisk – kan ge förödande effekter på samhället
- Koldioxid-fälla – enorma mängder koldioxid i mossen
- Naturvärden – delvis helt orörd öppen högmosse med storspov m.m.
- Järnvägens bärlager kan förstöras när vattennivån sänks
- Torvlagen upphörde 2017
- EU-krav på klimatåtgärder
- Torv behövs ej i odling eller energi
- Kraftig ökning av tung trafik på väg 1720 och genom Nittorp samhälle, ca 1000 långtradare okt-apr – olämplig utfart i kurva och nära backkrön



En vacker fridfull mosse med rikt djurliv där bland annat storspoven trivs byts nu mot mullrande maskiner och dammande industri.

Vi ser inga positiva effekter varken för klimatet eller för Grimsås samhälle. Däremot ser vi många negativa effekter, förutom de uppenbara klimateffekterna för vår jord och negativa påverkan på djurlivet ser vi risker för Grimsås så som förorening av grundvattnet, brandrisk, minskad vattenreserv, buller, damm, ökade transporter, risk för minskade arbetstillfällen om den stora arbetsgivaren Nexans blir negativ påverkad.

Vi anser därför att beslutet om torvbrytning på Grimsås mosse omgående skall upphävas.

*/Grimsås samhällsförening*



# Tranemo Kommun



TRANEMO  
KOMMUN

Presenterade och svarade på frågor på plats i  
Grimsås Bygdegård 2024-08-15

<https://www.tranemo.se/2024/08/dialogmote-i-grimsas/>

Nexans  
Sweden AB



Presenterade och svarade på frågor på plats i  
Grimsås Bygdegård 2024-08-15



# Neova

The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark teal rectangular background.

Frågor inskickade till Neova med svar  
från Rita Larsson, Projektledare Neova





# Neova



**Vi hör från regeringar etc. att torv inte är framtiden och skall fasa ut. Vi har även fått från bl.a. handelsträdgårdar vi pratat med att branschen håller på att ställa om till torvfritt, hur ser ni på er framtid? Vad har ni för återställningsplan för Grimsås Mosse och vad händer om ni går i konkurs?**

- Behovet av torv är stort inom en mängd olika användningsområden. Energimyndigheten har utrett behovet av beredskapsbränslen och i en rapport som nu ligger hos regeringen, rekommenderar man torv och rundved som lämpliga bränsleråvaror, även att säkra livsmedelsproduktionen i Sverige står högt upp både nationellt men också internationellt där inhemska råvaror ska prioriteras.

- Under en längre tid har man tittat på ersättningsmaterial till torven inom odling, men det finns ännu idag inte material av tillräckligt god kvalitet eller i de volymer som krävs för att ersätta torven helt.

- En efterbehandlingsplan finns alltid upprättad i samråd med myndigheter samt måste verksamhetsutövaren avsätta medel genom garanti som fastställs av myndigheten för att beakta om verksamhetsutövaren skulle bli insolvent eller att lagstiftning förändras över tid då produktion pågår. Garantin ska gälla innan tillståndet får tas i anspråk. Detta gäller även för Grimsås.

# Neova

The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark teal rectangular background.

**Vad ser ni för vinning/fördelar för Grimsås och Tranemo Kommun att ha en torvtäkt mitt i samhället.**

- Torvtäkten ligger inte "mitt i samhället". Grimsås samhälle byggdes delvis upp kring Grimsås Torv ABs industriverksamhet som använde mossen för sin produktion och var den första större industrin i Grimsås. På sikt kommer denna yta att efterbehandlas till ny våtmark med förslagsvis öppna vattenspeglar och häckningsholmar för att öka den biologiska mångfalden och stoppa växthusgasutsläppen från området. Detta kommer att gagna människor såväl arter som kan etablera sig inom området.

# Neova

The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark teal rectangular background.

**Hur ser er riskanalys ut för Grimsås samhälle/vad ser ni för risker och vad har ni för åtgärder och beredskap?**

- Detta är utrett i MKB samt Teknisk beskrivning i ansökan.  
Försiktighetsåtgärder är anvisade av myndighet i samband med att beslut togs.



# Neova

The logo for Neova, consisting of the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font, centered within a dark teal rectangular background.

**Vad är anledningen till att Naturvärdesinventeringen gjordes i slutet av oktober och att fokus lagts på mossens kantzoner?**

- Myndigheter har godkänt NV-inventeringen och ansåg att den var tillräcklig för det aktuella området. Eftersom objektet är så kraftigt påverkat sedan tidigare täktverksamhet samt att det finns störande verksamheter i direkt anslutning till området, såsom stor industriverksamhet i direkt anslutning samt järnväg, så har man ansett att de ev högre naturvärden kan återfinnas i kantzoner.

# Neova

The logo for Neova, consisting of the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font, centered within a dark teal rectangular background.

NEOVA

**Kan ni kortfattat förklara hur er process går till, tror det är många som inte vet hur det fungerar.**

- Just nu pågår en iordningställande fas där markytan förbereds för kommande produktion, dvs borttagning av stubbar och ytvegetation samt uppförande av nödvändiga diken och dammar, till detta hör också färdigställande av nödvändiga vägar och upplagsplats såväl uppställningsplats. Vi räknar med att kunna påbörja produktion av vissa delar inom ett år. Mer detaljerad beskrivning finns på Neovas hemsida "så här skördar Neova torv" samt också väl beskrivet kring efterbehandling av avslutade torvtäcker [www.neova.se](http://www.neova.se)

# Neova

The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark teal rectangular background.

**Kan ni garantera att min dotter som kommer ägna hela sin skolgång i Grimsås, leka på skolgården och bada i polen under tiden ni bryter torv endast några hundra meter från inte på något sätt kommer bli negativt påverkad av torvbrytningen?**

- Risker har redan utretts i samband med samråd och ansökan där inga risker för människors hälsa eller miljön har kunnat tydliggöras.

# Neova

The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark teal rectangular background.A large background image showing a tractor with a yellow front loader working on a bog. The tractor is positioned in the lower center, and the loader is dumping dark peat soil. The bog is characterized by long, parallel ridges of peat soil separated by shallow channels. The ground is a mix of dark brown peat and green vegetation.

**Vilka risker ser ni själva med torvbrytning nära samhället, kan man få ta del av er riskanalys?**

- Som nämnts ovan är ev risker redan utredda i ansökningsprocessen.

# Neova

**Jag har hört om ställen där sjöar blivit negativt påverkade av torvbrytningen, bland annat Vemhån i Härjedalen där övergödning och uppgrundning av sjön har gjort att bl.a. fiskarter försvunnit, vad har ni för åtgärder så det inte skall hända i Spångasjön, Kroksjön och Nissan där vattnet från Grimsåsbäcken mynnar ut?**

The logo for Neova, consisting of the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font, centered within a dark teal rectangular background.

- Vi har ett godkänt kontrollprogram som ska följas av verksamhetsutövaren, vilket redan görs. Tidigare utredningar på andra platser visar på att ingen negativ påverkan har skett från torvtäktsverksamheterna i omkringliggande recipienter. De största orsakerna till negativ inverkan på vattendrag, sjöar etc har visat sig komma från andra verksamheter såsom aktivt skogsbruk och lantbruksverksamhet.



# Neova

The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark teal rectangular background.

**Det står i avtalet att ni inte skall bryta torv när vinden ligger mot samhället, men vinden kommer oftast in över samhället från mossen, hur ofta räknar ni med att kunna bryta/behöver avbryta pga vinden?**

- Det stämmer att försiktighetsåtgärder har vidtagits såsom vid risk för damning begränsas produktionen. Hur produktion ska ske bedöms dagligen, oavsett väderlek där kraftiga vindar också tas med i bedömningen.

# Neova

The logo consists of the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font, centered within a dark teal rectangular background.

**Hur vet jag som gillar att ströva i skogen och plocka bär och svamp var jag får vara och inte runt mossen?**

- Gränsen för tillståndsområdet finns utmärkt i terrängen runt vårt område.



# Neova

The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark teal rectangular background.

**Hur säkerställer ni att ert industriområde inte blir en lekplats för nyfikna barn?**

- Skyltar kommer att finnas tillgängliga i anslutning till området, vid vägar/stigar in till området, som upplyser om faran och beträdelse förbjudet.



# Neova


The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark teal rectangular background.

**Hur lång tid tar det tills att mossen är återställd? Hur och vad gör ni för att återställa mossen?**

- Normalt tar det 1-2 år att efterbehandla en avslutad torvtäkt enligt gällande efterbehandlingsplan. Efterbehandlingen ska godkännas av myndighet innan marken återlämnas till markägarna.




# Neova

The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark teal rectangular background.A photograph of a red tractor with a yellow front loader operating in a bog. The tractor is positioned on a narrow, muddy path, and the surrounding area is a vast, flat expanse of brown peat soil with sparse green vegetation. The image is slightly faded to allow text to be overlaid.

**Vi har förstått att det kommer bli väldigt många lastbilstransporter från mossen som ni lovat inte kommer gå genom Grimsås samhälle men däremot genom Nittorp, hur många transporter räknar ni med att det blir per år och vilken väg/vart skall de?**

- Ca 500 transporter/år. Leveranserna kommer att gå till olika mottagare.

# Neova

The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark teal rectangular background.A background image showing a red tractor with a yellow front loader working in a bog. The tractor is positioned on a raised path of peat soil, with a large pile of peat to its right. The surrounding area is a mix of peat and green vegetation.

**Man hör emellanåt att det brinner i torvmossar, hur ser ni på brandrisken runt er verksamhet och vilka skyddsåtgärder har ni för att säkerställa att det inte börjar brinna och sprider sig?**

- Vi har god brandberedskap inom tälkten och genom den framtagna brandskyddsplan som också kommunicerats med myndigheter.

# Neova

The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark teal rectangular background.A photograph of a blue tractor with a yellow front loader working in a bog. The tractor is positioned on a raised bank of peat, with a deep channel of peat water in the foreground. The background shows a vast, flat bog landscape under a cloudy sky.

**Bäcken som rinner genom mossen mynnar ut i Spångasjön där vårt dricksvatten tas, hur kommer er verksamhet att påverka vårt dricksvatten?**

- Bedömning är att verksamheten inte påverkar Ert dricksvatten.

# Neova

The logo consists of the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font, centered within a dark teal rectangular background.

**Vart vänder vi oss om torvbrytningen påbörjats och vi har frågor?**

- Vid framtida eventuella frågor kring produktion kan kontakt tas via vårt huvudkontor; 0650-54 74 00 eller frågor via mail: [info@neova.se](mailto:info@neova.se)





# Neova

The logo consists of the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font, centered within a dark teal rectangular background.

NEOVA

The background image shows a red and black tractor with a yellow front loader working in a field. The tractor is positioned in the lower half of the frame, and the loader is dumping a load of dark soil. The field is characterized by rows of dark soil and patches of green vegetation. A semi-transparent grey box containing text is overlaid on the upper right portion of the image.

**Vilka tider och dagar kommer er verksamhet att pågå?**

- Normalt samtliga dagar mellan kl 07.00-22.00

# Neova

The logo for Neova, featuring the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font on a dark green rectangular background.

**Hur djupt kommer ni bryta på Grimsås mosse/hur djupt kommer hålen bli?**

- Normalt sett bör så mycket torv som möjligt tas bort. Efterbehandlingsåtgärder blir oftast absolut bäst om det är begränsat med torv kvar, även risken för fortsatta klimatgasavgångar minskar med en effektiv efterbehandling.



# Neova

The logo for Neova, consisting of the word "NEOVA" in white, uppercase, sans-serif font, centered within a dark teal rectangular background.

## Hur ser ni på er verksamhets klimatpåverkan?

- Torvtäktsverksamhet bedrivs idag endast på ca 12 500 hektar av de totala arealer mossmarker i Sverige med ett torvdjup på minst 30 cm (drygt 6 miljoner hektar), av dessa totala ytor är drygt 2 miljoner hektar påverkat av tidigare dikningar för skogsproduktion, jordbruk, torvproduktion m m. Torvbruket idag på dessa dikade ytor sker endast på 0,5%, på resterande utdikade torvmarker motsvarande 99,5% sker det idag annan verksamhet på såsom exempelvis skogsbruk och jordbruk.

# Länsstyrelsen



Länsstyrelsen  
Västra Götaland

Presenterade och svarade på frågor på plats i  
Grimsås Bygdegård 2024-08-15

# Polisen



# Polisen



Presenterade och svarade på frågor på plats i  
Grimsås Bygdegård 2024-08-15

# Återställ Våtmarker



Presenterade och svarade på frågor på plats i  
Grimsås Bygdegård 2024-08-15

A gnarled, wind-swept tree stands in a field of purple and orange flowers under a cloudy sky. The tree has a thick, dark trunk and sparse, green needles. The field is filled with low-lying vegetation, including purple flowers and orange-brown shrubs. The sky is blue with large, white, fluffy clouds.

# Fler frågor?

Maila [styrelsen@grimsas.com](mailto:styrelsen@grimsas.com) så vidarebefordrar vi frågorna till rätt kontakt